

Motion till riksdagen

1989/90:K623

av Bengt Kindbom m.fl. (c)

Kyrkofonden

Förutsättningarna för den öppna folkkyrkans möjlighet att fungera i hela landet och i alla människors tjänst är att ekonomin tryggas. Det är viktigt inte bara för den religiösa verksamheten utan också för bevarandet av de kulturella värden som kyrkans organisation och dess byggnader representerar.

Riksdagen beslutade 1982 (prop. 1981/82:158) om ett nytt system för ekonomisk utjämning inom svenska kyrkan genom kyrkofonden. Systemet byggde på en skattekraftsgaranti. Finansieringen skulle ske främst genom den allmänna kyrkoavgiften samt en särskild kyrkoavgift. Från början tillfördes kyrkofonden också ett statsbidrag med 88 milj. kr. för 1983. I samband med beslutet förutsattes också att systemet skulle revideras med samma intervaller som den kommunala skatteutjämningen.

Efter socialdemokraternas regeringstillträde 1982 började omedelbart en indragning av statsbidragen till kyrkofonden. Dessutom har de kyrkliga kommunerna på samma sätt som de borgerliga kommunerna drabbats av minskat skatteunderlag på grund av olika förändringar inom skattesystemet.

Centerpartiet liksom kyrkomöte och kyrkans centralstyrelse har protesterat mot dessa indragningar av statsbidrag som utgick till skatteutjämning och till kyrkans centrala verksamhet.

Efter beslut i kyrkomötet har centralstyrelsen utrett förändringarna i statsbidragssystemet samt relationerna mellan statsbidragen till svenska kyrkan och de fria samfunden.

Centralstyrelsen har på grundval av detta utredningsarbete uppvakttat regeringen.

Fr.o.m. 1989 gäller nya regler för kyrkofonden och skatteutjämningen (prop. 1987/88:31). Enligt dessa tar staten inte längre något kostnadsansvar för domkapitlen. Kyrkofonden lämnar allmänt utjämningsbidrag till pastorat och samfälligheter. Församlingarna i flerförsamlingspastorat får inte längre rätt till sådant bidrag. Stiftsbidrag ur kyrkofonden skall utgå till stiftkansliernas verksamhet m.m. Ur fonden kan också betalas dels sådant bidrag som stiftsstyrelsen kan dela ut till pastorat och kyrkliga samfälligheter med särskilda behov av stöd för sin verksamhet, dels bidrag till underhåll av kulturhistoriskt värdefulla kyrkobyggnader.

Kyrkofonden finansieras fortfarande med allmän och särskild kyrkoavgift.

Centerpartiet yrkade i samband med beslutet om "Ny organisation på lo-

kal- och stiftsplanet i svenska kyrkan m.m.” på förändringar av kyrkofondens finansiering och formerna för utgivande av bidrag ur fonden.

Den av regeringen 1987 föreslagna beräkningsgrunden för den särskilda kyrkoavgiften utgjorde ett dråpslag mot kyrkans egendomsförvaltning. I synnerhet gällde detta landsbygdspastoraten.

På en punkt vidtog riksdagen ändringar i regeringens förslag och det gällde just den särskilda kyrkoavgiften. Om så inte skett hade vissa pastorat brandskattats på kapital och kapitalavkastning. Den av riksdagsmajoriteten beslutade formen för finansiering av kyrkofondens kostnader kan inte vara den slutliga lösningen. Centerpartiet föreslog en annan lösning av kyrkofondens finansiering; en höjning av den allmänna kyrkoavgiften och dessutom statsbidrag.

En översyn av reglerna för uttaget av den allmänna och särskilda kyrkoavgiften måste ske i en särskild utredning. En sådan utredning bör också innefatta en revidering av skatteutjämnningen på det sätt som förutsattes 1982.

1982 års kyrkokommitté inledde ett utredningsarbete om kostnadsansvaret för kyrkor som inte längre skulle användas som församlingskyrkor. Detta arbete kom aldrig att slutföras. I några enstaka fall kan frågan om övertaliga församlingskyrkor bli aktuell. Ansvaret och kostnaderna för dessa kyrkobyggnader måste utredas.

Centerpartiet anser att frågan om statsbidrag till kyrkofonden, kyrkofondens finansiering, ansvaret för kyrkobyggnader m.m. bör bli föremål för en särskild utredning.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utredning av vissa frågor inom kyrkofonden.

Stockholm den 24 januari 1990

Bengt Kindbom (c)

Bertil Fiskesjö (c)

Stina Eliasson (c)

Anders Svärd (c)

Rosa Östh (c)

Kjell Ericsson (c)

Martin Olsson (c)

Ingbritt Irhammar (c)

Birger Andersson (c)

Hugo Andersson (c)